

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

הנחיה מס' 1.13

זכויות נפגעי עבירה בהליך הפלילי בצבא

כללי

1. העידן החוקתי הוביל, לצד השמירה על זכויותיו של חשוד ונאשם, גם להגברת ההגנה על זכויותיהם של נפגעי עבירה, כדברי כבוד הנשיא שמגר בדנ"פ 2316/95, בש"פ 537/95 **גנימאת נ' מ"י**:¹

"חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו נושא עימו בשורה חוקתית חקוקה לכל פרט בחברה, אולם בשורה זו נועדה לכל החברה ולא רק לעבריינים שבה. קרבן העבירה בפועל ובכוח וכל אזרח תמים-דרך זכאים להגנה על כבודו וחירותו מפני פחד, אימה ופגיעה, לא פחות מן הנאשם... הקניית זכויות מכוח חוק היסוד דינה שתחול על הכול, האזרח והגר, התושב והמבקר, הנאשם והקרבן".
2. בשנת 2001 נערכה הסדרה חוקית ראשונה של זכויותיהם של נפגעי עבירה באופן מקיף בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001² (להלן: "**החוק**").³ חוק זה הגדיר את זכויותיהם של מי שנפגעו מעבירות פליליות במהלך ההליך הפלילי - בשלב החקירה, בשלב שלאחר העברת חומר החקירה לידי רשויות התביעה, בשלב ניהול המשפט וגזירת הדין ובשלבם שלאחר המשפט. כשנה לאחר מכן הותקנו תקנות זכויות נפגעי עבירה, התשס"ב-2002, שנועדו להסדיר עבור נפגעי העבירה את הדרכים שבהן יוכלו לממש את הזכויות שהוענקו להם מכוח החוק.
- ביום 16 ביולי 2018, בעקבות עבודת מטה מקיפה שנערכה בפרקליטות הצבאית, אישרה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק השיפוט הצבאי, התשס"ו-1955 (להלן: "**החש"ץ**"), המאמץ אליו את הוראות החוק, בשינויים המחויבים.
3. מאז חקיקת החוק, התביעה ראתה חשיבות רבה בהקניית זכויות לנפגעי עבירה, ונטלה על עצמה באופן וולונטארי את החובה לפעול ברוח הוראות החוק והעקרונות שבבסיסו, בכפוף למגבלות משאביות שונות. עם אישורו של התיקון לחש"ץ ביום 16 ביולי 2018, תחולת הזכויות השונות מכוחו נקבעה כתחולה מדורגת. מועד התחולה של חלק מסעיפי החוק נקבע ליום 1 בינואר 2021, ואילו מועד תחולתם של יתרת הסעיפים נקבע ליום 1 בנובמבר 2018. התביעה הצבאית מקפידה הקפדה יתרה על זכויות נפגעי העבירה ומיישמת את הוראות הדין בנושא, מכוח תפקידה כאמונה על האינטרס הציבורי, אשר טומן בחובו אף את אינטרס נפגעי העבירה.
4. מטרת מסמך זה היא להבטיח באופן מיטבי את זכויותיהם של נפגעי עבירה בהליכים הפליליים המתנהלים בבתי הדין הצבאיים,⁴ כפי שנקבעו בחש"ץ. זאת, בין היתר, על-ידי קביעת הוראות ונהלים,

¹ פ"ד מט(4) 589, 621. ראו גם י" קרפ "קורבנות עבירה", מסמך משרד המשפטים 2806 מיום 21/01/87 (דו"ח ועדת קרפ) וכן י" קרפ "המשפט הפלילי - יאנוס של זכויות אדם: קונסטיטוציונליזציה לאור חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו" **הפרקליט** מב(1) (תשנ"ה) 64.

² פורסם לראשונה בס"ח תשס"א 1972 מיום 21/03/01 ע' 183; הי"ח תשס"א 2978 ע' 506.

³ כבר בשנת 1988 הנחה פרקליט המדינה בדבר דרך הטיפול הראויה בעניינם של קורבנות עבירה ועדי תביעה בהליך הפלילי בהנחית פרקליט המדינה מס' 14.7. חקיקת החוק הובילה לעדכון הנחיה זו ובאופן דומה לעדכון הנחית פרקליט המדינה מס' 8.1, בכל הנוגע למעמדם של קורבנות בעריכת הסדרי טיעון.

⁴ אשר הכירו גם הם, בפסיקתם, בחשיבותן של זכויות נפגעי העבירה. ראו, למשל, ע/41,42/17 **סמל טבע נ' התצ"ר וערעור שכנגד**.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

ושיפור הבקרה על יישומם. הנחיה זו תוכל גם לסייע להביא לידיעת נפגעי העבירה ובאי כוחם את זכויותיהם, במטרה להגביר את המודעות לכך.

תחולה

5. הנחיה זו עוסקת במקרים בהם נפגע או ניזוק אדם כתוצאה מהתנהגות פלילית של זולתו, והוא סבל בפועל נזק גופני, נפשי או כתוצאה מן העבירה.
6. ההנחיה תחול בשלב זה על **עבירות מין ואליומות**, המפורטות ב**נספח א'** למסמך זה, וכן במקרים אחרים, בהתאם לשיקול דעתו של הפרקליט הצבאי הרלוונטי.
7. פירוט בדבר זכויות נפגעי העבירה והגורם האחראי למימושן בצה"ל מופיע ב**נספח ב'** למסמך זה.
8. בהתאם לסעיף 513 לחש"ץ, מתן הזכויות לנפגע העבירה ייעשה תוך התחשבות בו ובצרכיו, שמירה על כבודו והגנה על פרטיותו, ובתוך זמן סביר, והכל בכפוף לשיקולים של ביטחון המדינה.
9. מקום בו העבירה גרמה למותו של נפגע העבירה, יבואו תחתיו בני משפחתו לצורך מימוש זכויותיו מכוח הנחיה זו, והכול לפי סדר הקדימויות שלהלן:

א. למי שהיה בן זוגו בעת מותו;

ב. לילדיו;

ג. להוריו;

ד. לאחיו;

בהיעדרם של כל אלה – למי שהיה אפוטרופסו בעת מותו.

יצירת הקשר עם נפגע העבירה

10. הנחיה זו תחול ביחס לנפגע עבירה, אשר ביקש לממש את זכויותיו המפורטות בהנחיה זו.
  11. בעת הטיפול בתיק, שבו נפגע אדם כתוצאה מביצוע העבירה, התובע יעשה כל מאמץ סביר כדי לאתרו, ליידעו אודות זכויותיו ולאפשר לו לממש את זכויותיו, והכול כפי שיפורט להלן.
  12. מקום בו על התובע ליצור קשר עם נפגע עבירה, והקשר עמו מוסדר בפקודות הצבא דרך גורם צבאי או אזרחי אחר, תיעשה הפניה אליו באמצעות אותו גורם:
- א. מי שנפגע מעבירת מין בעת שירותו הצבאי – באמצעות התביעה הצבאית, למעט מקרים ייחודיים בהם העדכון יימסר על-ידי מהו"ת בתיאום עם התביעה הצבאית;
  - ב. משפחה שכולה: באמצעות ענף נפגעים - מדור קשר למשפחות ומערך קצינות הנפגעים;
  - ג. פצוע: באמצעות קצין הנפגעים החילי.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

13. נפגע עבירה המעוניין בכך זכאי לממש זכויותיו המפורטות בהנחיה זו באמצעות אחר. גם במקרים מסוג זה, מחויבות התובע היא בראש ובראשונה לנפגע העבירה. משכך, במקרה בו נפגע עבירה מלווה או מיוצג, ימשיך התובע להיות בקשר ישיר מול נפגע העבירה, למעט במקרים בהם ביקש נפגע העבירה במפורש כי הוא מעדיף שהתקשורת תיעשה מול הגורם האחר.

שלב התלונה והחקירה

14. אופן הטיפול בתלונתם של נפגעי עבירת מין שהם חיילים מוסדר בפ"מ 33.0145, שעניינה "איסור פגיעה על רקע מיני". תלונה בנוגע להתנהגותו של חייל, שפגעה באדם ואשר קיימת זיקה לטיפול בה במערכת הצבאית בהתאם להנחיית תצ"ר מס' 1.02, תוגש ליחידת מצ"ח או תועבר לחקירת קבו"ד ביחידה ותטופל לפי הוראות פ"מ 33.0304 "בדיקה וחקירת מצ"ח" ופ"מ 33.0145 "איסור פגיעה על רקע מיני".

15. עם קבלת תיק החקירה, תיערך בחינה ראשונית ביחס לקיומו או היעדרו של חשד לביצוע עבירת מין או אלימות, לרבות אלו המוגדרות חמורות בנספח א' להנחיה זו. מתוצאותיה ייגזר, בהתאם, היקף חובת הדיווח של התובע. ככל שמצא התובע כי אין מדובר בעבירה אשר מקימה חובות יידוע בהתאם להנחיה זו, והיא עבירה פחותה יותר (למשל התנהגות שאינה הולמת, לפי סעיף 130 לחש"ץ), יעודכן נפגע העבירה בשינוי הסטאטוס בעניינו.

16. במהלך ליווי החקירה והטיפול בתיק, ייתכנו מקרים בהם היקף החשדות יפחת, באופן אשר ישנה את סיווג העבירה העיקרית (והיקף חובות הדיווח הנובעות ממנה). **ככלל, לנפגע העבירה יוקנו זכויות על פי סיווג העבירות המקורי והחמור יותר.**

שלב הגשת כתב האישום והעברת חומר החקירה לעיון הנאשם

17. תובע לא ימסור, כחלק מחומר החקירה או מכתב האישום, את הפרטים האישיים של נפגע עבירת מין או אלימות חמורה, כהגדרתן בנספח א' להנחיה זו, לרבות לנאשם ולסנגורו. פרטים אלה יושחרו בהעתק חומר החקירה, שיועבר לנאשם או לבא-כוחו. זימון נפגעי עבירות אלה למסירת עדות בהליך המשפטי יעשה ישירות מול מזכירות בית-הדין, בדרך שלא יהיה בה לחשוף את הפרטים.

פרקליט רשאי לאשר לתובע למסור פרטים אלה, אם סבר, שחשיפתם נדרשת לצורך ההליכים הפליליים בתיק או לצורך הגנה וטיפול בנפגע, ובלבד שאלה מהווים חלק מתיאור העובדות בכתב האישום או שהם צפויים להימסר לידי רשות ציבורית, המטפלת בנפגע העבירה או לבית הדין הצבאי. פרקליט רשאי למסור את הפרטים האמורים גם במקרים אחרים, בהסכמת הנפגע.

פרקליט רשאי, שלא למסור לנאשם ולסנגורו, כחלק מחומר החקירה או מכתב האישום, פרטים אישיים של נפגע עבירה, שאיננה מנויה בחוק, אם קיים לדעתו חשש לפגיעה בשלומו של נפגע העבירה. לצורך הנחיה זו, "פרטים אישיים" – כתובת מגוריו, כתובת מקום עבודתו ומספרי הטלפון של נפגע העבירה, לרבות מי שבא בנעליו, בהתאם לאמור בסעיף 9 לעיל.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

שלבים בניהול ההליך

18. בעבירות אליהן מתייחסת הנחיה זו, נפגע העבירה היא זכאי לקבל מידע על זכויותיו כנפגע עבירה ועל הדרך שבה מתנהל ההליך הפלילי, ביחס לעניינים הבאים:

א. זכות לקבלת מידע בצמתי החלטה מרכזיים – בהחלטה בדבר ההליכים המשפטיים, הצפויים להינקט בנוגע לתיק החקירה – הגשת כתב אישום כנגד הפוגע; הוראה על העמדתו לדין משמעותי; סגירת התיק ללא נקיטה בהליכים משפטיים, לרבות השיקולים שהובילו לקבלת ההחלטה, ככל שאין מניעה להביאם לידיעת נפגע העבירה; העברת התיק לטיפול של מערכת המשפט האזרחית.

אם הוחלט להעמיד את החשוד לדין בעבירות מין או אלימות חמורה אזי יחד עם הודעה על העמדת החשוד לדין כאמור לעיל, יינתן לנפגע העבירה הסבר על האפשרות שהתביעה תגיע להסדר והודעה על הזכות להביע עמדה בעניין, כאמור בסעיף 17(ה) להלן.

אם הוחלט לסגור את תיק החקירה, או להורות על העמדת הפוגע לדין משמעותי – ידאג התובע להביא החלטה זו וטעמה, תוך פרק זמן סביר, לידיעתו של נפגע העבירה. בנוסף, ידאג התובע לעדכן את נפגע העבירה בתוצאות ההליך המשמעותי בעניינו של הפוגע.

ב. זכות עיון בכתב האישום – אם הוחלט להגיש כתב אישום כנגד הפוגע, נפגע העבירה יהא זכאי, לבקשתו או לבקשת בא-כוחו, לעיין בכתב האישום שהוגש נגד הנאשם. זאת למעט אם הדין אוסר עיון כאמור, או שהפרקליט סבר, כי קיימים טעמים מיוחדים המונעים עיון או קבלת העתק מכתב האישום. במקרים כאלה יבהיר הפרקליט, או מי מטעמו, לנפגע העבירה את טעמיו לאי-מסירת כתב האישום. ככל שנפגע העבירה ביקש לקבל לידו עותק מכתב האישום, יימסר לידו העתק כאמור, בהשמטת רשימת עדי התביעה.

ג. זכות לקבל מידע על מעצר – בכל החלטה של בית-הדין הצבאי בדבר הארכת מעצרו של הפוגע, לרבות בדרך של במעצר פתוח ביחידה, או שחרורו ממעצר.

ד. זכות לקבל מידע על מועדי הדיונים בתיק – זאת בכל הנוגע לדיונים שיש בהם כדי להשפיע על הופעותיו או על נוכחותו של נפגע העבירה בהם, כגון דיון מעצר, מתן תשובה לאשמה, טיעונים לעונש או הקראת גזר דין.

זכות לנוכחות בדיון הנערך בדלתיים סגורות – ככלל, נפגע העבירה זכאי להיות נוכח בדיונים בבית הדין בעניין העבירה ממנה נפגע, וכך הוא לגבי אדם המלווה אותו, לפי בחירתו. יחד עם זאת, אם הדיון נערך במסגרת הליך הוכחות, לא יוכל נפגע עבירה להיות נוכח בדיונים אם טרם העיד. בנוסף, אם המלווה צפוי להעיד בעצמו במשפט, הוא יוכל לנכוח בדיונים לצדו של נפגע העבירה רק לאחר שימסור את העדות שלו. עד לשלב זה, יוכל נפגע העבירה להסתייע במלווה אחר.

זכות זו קיימת לנפגע העבירה גם במקרים בהם הדיונים מתקיימים **בדלתיים סגורות** בהתאם לסעיף 513טז לחש"ץ, אלא אם בית הדין סייג זכות זו מטעמים של ביטחון המדינה, או מטעמים מיוחדים אחרים שיירשמו, ולא אפשר את נוכחותו של נפגע העבירה או של האדם המלווה אותו בדיון בבית הדין הצבאי, או קבע תנאים או הגבלות לנוכחותו של מלווה כאמור.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

ה. זכות לקבל מידע ולהביע עמדה לעניין הסדר טיעון – נפגע העבירה זכאי לקבל מידע בדבר פרטי ההסדר המתגבש ובדבר השיקולים שהובילו לעריכתו, במידה בה אין מניעה להביאם לידיעת נפגע העבירה.

בנוסף, נפגע העבירה זכאי להביא עמדה לעניין הסדר הטיעון:

1) נפגע עבירת מין או אלימות חמורה - זכאי למסור עמדתו בעניין זה בהודעה לפרקליטות המחוז שהגישה את כתב האישום, בתוך **14 ימים** מהמועד שהמידע על אודות הסדר הטיעון המתגבש הובא לידיעתו, אלא אם כן הודיע לו תובע על אפשרות למסור לו הודעה במועד אחר או בדרך אחרת.

2) נפגע עבירה שאינה עבירת מין או אלימות חמורה - זכאי למסור עמדתו בעניין זה בהודעה לפרקליטות המחוז שהגישה את כתב האישום, בתוך **פרק זמן סביר בן מספר ימים לכל הפחות**, אשר ייקבע על-ידי פרקליט המחוז בהתאם לנסיבות המקרה.

ו. זכות למסור הצהרת נפגע עבירה – בזכותו למסור הצהרת נפגע עבירה, בכתב, על כל פגיעה ונזק שנגרמו לו בשל העבירה, לרבות נזק גוף, נזק נפשי או נזק לרכוש, בכל שלב עד למועד הטיעונים לעונש. בחר נפגע העבירה למסור הצהרה כאמור – התובע יעביר העתק הצהרה זו לידי בא-כוחו של הנאשם,⁵ ויגיש את ההצהרה לבית הדין הצבאי, כראיה לעניין העונש.

הצהרה זו אמנם מוגשת לבית הדין בשלב הטיעונים לעונש, אך נפגע העבירה רשאי לפרט במסגרתה כל פרט שימצא לנכון אודות מצבו העדכני ואודות הנזק שנגרם לו כתוצאה מן העבירה, אף אם לא פורטו בכתב האישום בו הנאשם הורשע – ובית הדין ייקח פערים אלו בחשבון, ככל שישנם, בעת מתן המשקל הראייתי להצהרה.⁶

הוגשה הצהרת נפגע עבירה כראיה לעניין העונש – תבוא הצהרה זו במקום עדותו הראשית של נפגע העבירה, או בנוסף לה.⁷ זאת, משום שהצהרה כאמור נועדה לאפשר לנפגע העבירה לבטא ביתר קלות את הרגשתו, פגיעתו ונזקיו כתוצאה מן העבירה – וכמאמר בית המשפט העליון:

”סעיף זה מאפשר לנפגעי עבירה שלא העידו במשפט ליטול חלק בהליך ולהשמיע את קולם... גם נפגעי עבירה שהעידו במסגרת ההליך הפלילי עשויים להרגיש צורך לספר על פגיעתם ללא הקונטקסט של הברור העובדתי האם התבצעה העבירה אם לאו. מובן כי סעיף זה אף תורם להצגת תמונה כוללת וממצה של הפרשה בהביאו לידי ביטוי את נקודת מבטו של צד מרכזי בפרשה (ע”פ 1932/04 רג’בי נ’ מדינת ישראל (לא פורסם, 14.4.05))” (ע”פ 9150/08 מדינת ישראל נ’ איתמר ביטון).

יובהר, כי מסירת תצהיר נפגע עבירה אינה מהווה תחליף לחקירה נגדית, ובא-כוחו של הנאשם רשאי לבקש מבית הדין לחקור את נפגע העבירה בחקירה נגדית על האמור בתצהירו, שכן

⁵ ראו ע/51/16 סמל אלמליח נ’ התצ”ר.

⁶ ראו והשוו: ע”פ 7609/06 פלוני נ’ מדינת ישראל, ע”פ 8888/07 פלוני נ’ מדינת ישראל.

⁷ ראו והשוו: רע”ב 10349/08 מדינת ישראל נ’ גנאמה.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

הקניית זכויות לנפגעי העבירה נעשית "בלי לפגוע בזכויותיהם על-פי דין של חשודים, נאשמים ונידונים"⁸.

בנוסף, מקום בו נשקלת הבאתו של נפגע העבירה למתן עדות בשלב הטיעונים לעונש, התובע יציג אפשרות זו בפני נפגע העבירה, אשר יזומן לעדות ככל שיבחר לעשות כן.

ז. בהכרעת הדין.

ח. בגזר הדין.

ט. בהחלטת התביעה להגיש ערעור, ולחלופין, בהגשת ערעור על-ידי הנאשם; במועדי הדיונים בערעור ובהחלטת בית הדין הצבאי לערעורים בערעור.

19. במקרים המתאימים לכך, ישקול התובע לבקש מבית הדין (או להציע לסגור, במסגרת משא ומתן לקראת הסדר טיעון) כי בנוסף לכל עונש אשר יושת על הנאשם, יוטל עליו תשלום פיצוי לנפגע העבירה. התובע יקבל את עמדתו של האחרון, עובר למועד הטיעונים לעונש (או ישיבת המשא ומתן), ביחס לאפשרות שהתביעה תעתור להשתתף פיצויים כאמור, והתביעה תביא עמדה זו במניין שיקוליה בעת גיבוש העמדה העונשית.

20. התובע יעביר לנפגע העבירה, לבקשתו, העתק מהכרעת הדין ומגזר הדין.

21. התובע יעשה כל מאמץ לנהל את ההליכים בתיק, שבו קיים נפגע עבירה, תוך זמן סביר.

שלבים שלאחר משפט המטופלים בתביעה הצבאית

22. כאשר מי שהורשע בביצוע עבירת מין או אלימות נידון לעונש מאסר בפועל לתקופה של שנה ומעלה, התובע יעביר דיווח אודותיו ליועץ המשפטי של חיל המשטרה הצבאית, ובו פרטי הנאשם, כתב האישום שהוגש נגדו ופרטיו של נפגע העבירה, לרבות פרטי התקשרות עמו.

23. כאשר מי שהורשע בביצוע עבירת מין או אלימות, אשר נידון לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שנה, מובא בפני ועדה לעיון בעונש – התובע אשר מופיע בפני הוועדה, כנציג הפצ"ר, יעדכן את הנפגע בזכותו להביע עמדתו בכתב לפני הוועדה.

24. הגיש מורשע בגין עבירות מין או אלימות בקשת חנינה לנשיא המדינה או בקשה להקנה בעונש מכוח סעיף 442 לחש"ץ או מכוח הוועדה לעיון בעונש, יעדכן נציג הפצ"ר הרלוונטי, כמפורט להלן, את נפגע העבירה בזכותו להביע עמדתו בכתב לפני הרשות המוסמכת –

א. בקשות חנינה לנשיא המדינה – הממונה על החנינות בבית הספר למשפט צבאי.

ב. בקשות להקלה בעונש לפי סעיף 442 לחש"ץ, הנמצאות בסמכות ראש המחוז השיפוטי – הפרקליט הצבאי במחוז השיפוטי או תובע מטעמו.

ג. בקשה להקלה בעונש לפי סעיף 442 לחש"ץ הנמצאת בסמכות הרמטכ"ל ושר הביטחון – הממונה על החנינות בבית הספר למשפט צבאי.

⁸ סעיף 1 לחוק; ראו והשוו לבג"ץ 2477/07 פלוני נ' פרקליט המדינה.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

ד. בקשת הקלה בעונש מכוח הוועדה לעיון בעונש – התובע יעדכן את הנפגע במועד הבאתו של הנדון בפני הוועדה לעיון בעונש.

בכל אחד מן המקרים האמורים לעיל, נציג הפצ"ר הרלוונטי יעדכן את נפגע העבירה בכל החלטה שהתקבלה בנוגע לעונשו של הנדון.

נפגע עבירות מין

25. תובע, המקבל לטיפולו תיק חקירה, שעניינו פגיעה מינית כהגדרת "עבירת מין" או "עבירת מין חמורה" בנספח להנחיה זו, ואשר ביחס אליו נשקלת האפשרות להגיש כתב אישום, יזמן אליו את קורבן העבירה לשיחה, כדי להתרשם מעדותו, בטרם יוחלט על המשך הטיפול המשפטי בתיק. בפגישה זו יסביר התובע לקורבן העבירה על אפשרויות הטיפול בתיק, מאפייני ההליך הפלילי והשלבים הצפויים לטיפול בתלונתו. התובע יודא, כי מצויים בידיו דרכי התקשורת הנדרשים כדי להמשיך ולעמוד בקשר עם נפגע העבירה.

26. ככלל, די בראיון יחיד עם קורבן העבירה כדי למלא הן אחר הדרישה שבסעיף זה והן אחר הדרישה שבסעיפים 10-13 להנחיית תצ"ר 2.04 "עבירות מין". עם זאת, יובהר כי בעוד שהחובה מכוח הנחיה זו נועדה להבטיח עבור קורבן העבירה, את מימוש זכויותיו ברוח החוק – החובה מכוח הנחיית תצ"ר 2.04 נועדה להעריך את מהימנותו של קורבן העבירה והמשקל הראייתי שניתן יהיה לייחס לדבריו בהמשך הדרך. על כן, ככל שמאז קיום ראיון כאמור חלף פרק זמן משמעותי, או שחלו תמורות בחומר הראיות (לרבות איסוף חומר מפליל נוסף), המצריכות ליבון או בירור מול קורבן העבירה – יקיים התובע פגישה נוספת עמו.

27. כאשר נפגע אדם כתוצאה מ"עבירת מין" - עבירה המנויה בסימן ה' בפרק י' לחוק העונשין, למעט סעיף 352 לחוק זה, וכן עבירה לפי סעיף 75 לחוק השיפוט הצבאי, יעדכן התובע את נפגע העבירה:

א. באפשרות להטיל צו המגביל את חזרתו של עבריין המין לסביבת נפגע העבירה, לפי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004 ובדבר המשמעויות של בקשת צו כזה מבחינת הנפגע.

ב. באפשרות להטיל צו פיקוח, לפי חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, התשס"ו - 2006 ובדבר המשמעויות של צו כזה מבחינת הנפגע.

ג. באפשרות של הוועדה לעיון בעונש לקבוע תנאים לשחרורו של עבריין מין, אשר הוטלו עליו מגבלות בצו לפי חוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, או בצו לפי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה.

ד. במקרים בהם הוטלו צווים כאמור, בתנאים בהם הוטלו ובכל שינוי שיחול בצו או בתנאים אלה.

28. מידע הנוגע לאמור בהנחיה זו יימסר, ככל הניתן, בשפה המובנת לנפגע העבירה.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

יישום ההנחיה במקרים מיוחדים

29. בהתאם לסעיף 513ד לחש"ץ, מתן הזכויות לנפגע עבירה שהוא קטין ייעשה תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות בנסיבות העניין, ובהתחשב בגילו ובמידת בגרותו של הקטין, וברוח עקרונות האמנה בדבר זכויות הילד.
30. מתן הזכויות לנפגע עבירה שהוא אדם עם מוגבלות ייעשה לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח - 1998 וזאת בהתאם לסעיף 513ד(ב) לחש"ץ. לעניין זה, ובהתאם לסעיף 5 לחוק האמור, "אדם עם מוגבלות" – אדם עם לקות פיזית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי, בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים".
31. בהתאם לסעיף 513ד(ג) לחש"ץ, מתן המידע וההודעות לנפגע עבירה שהוא קטין או אדם עם מוגבלות יימסר, ככל האפשר, בשפה מובנת לנפגע העבירה.

חלק כללי	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יולי 2023	הצבאית הראשית

נספח א'

1. עבירות מין או אלימות חמורה

<u>שם</u>	<u>סעיף בחוק</u>
איומים – כשהם כלפי בן משפחה, קטין או חסר ישע	192 לחוק העונשין
הבאת אדם לידי מעשה זנות בנסיבות מחמירות	201+203 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין")
הבאת אדם לידי עיסוק בזנות בנסיבות מחמירות	202+203 לחוק העונשין
ניצול קטינים לזנות	203ב לחוק העונשין
שימוש בגופו של קטין לפרסום או הצגת תועבה	214(ב) לחוק העונשין
הריגה	298 לחוק העונשין
רצח	300 לחוק העונשין
שידול או סיוע להתאבדות	302 לחוק העונשין
המתת תינוק	303 לחוק העונשין
גרם מוות ברשלנות	304 לחוק העונשין
נסיון לרצח	305 לחוק העונשין
איום בכתב לרצוח	307 לחוק העונשין
שלילת כושר התנגדות לשם ביצוע עבירה	327 לחוק העונשין
חבלה בכוונה מחמירה	329 לחוק העונשין
נסיון לחבול בחומר נפץ	330 לחוק העונשין
סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה	332 לחוק העונשין
חבלה חמורה	333 לחוק העונשין
פציעה – כשהיא כלפי בן משפחה, קטין או חסר ישע	334 לחוק העונשין
חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות	335 לחוק העונשין
שימוש ברעל מסוכן	336 לחוק העונשין
אינוס	345 לחוק העונשין
בעילה אסורה בהסכמה	346 לחוק העונשין
מעשה סדום	347 לחוק העונשין
יחסי מין בין מטפל נפשי למטופל	347א לחוק העונשין
מעשה מגונה	348 לחוק העונשין
עבירות מין במשפחה ובידי אחראי על חסר ישע	351 לחוק העונשין
תקיפת קטין או חסר ישע	368ב לחוק העונשין
התעללות בקטין או בחסר ישע	368ג לחוק העונשין
חטיפה	369 לחוק העונשין
הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה	370 לחוק העונשין
חטיפה לשם כליאה	371 לחוק העונשין
חטיפה לשם רצח או סחיטה	372 לחוק העונשין
חטיפה ממשמורת	373 לחוק העונשין

חלק כללי	הנחיות התביעה הצבאית הראשית
עדכון אחרון: יולי 2023	

<u>שם</u>	<u>סעיף בחוק</u>
חטיפה לשם חבלה חמורה	374 לחוק העונשין
חטיפה לשם מטרות סחר בבני אדם	374א לחוק העונשין
הסתרת חטוף	375 לחוק העונשין
החזקה בתנאי עבדות	375א לחוק העונשין
עבודת כפיה	376 לחוק העונשין
גרימה לעזיבת המדינה לשם זנות או עבדות	376ב לחוק העונשין
כליאת שוא	377 לחוק העונשין
סחר בבני אדם	377א לחוק העונשין
תקיפה - כשהיא כלפי בן משפחה, קטין או חסר ישע	379 לחוק העונשין
תקיפה הגורמת חבלה ממשית - כשהיא כלפי בן משפחה, קטין או חסר ישע	380 לחוק העונשין
תקיפה כדי לבצע פשע, לגנוב דבר או כדי להתנגד למעצר - כשהיא כלפי בן משפחה, קטין או חסר ישע	381 לחוק העונשין
תקיפה בנסיבות מחמירות - כשהיא כלפי בן משפחה, קטין או חסר ישע	382 לחוק העונשין
שוד	402 לחוק העונשין
דרישת נכס באיומים	404 לחוק העונשין
סחיטה בכוח	427 לחוק העונשין
סחיטה באיומים	428 לחוק העונשין
גרימת מוות בנהיגה רשלנית	64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]
הפקרה אחרי פגיעה	64א לפקודת התעבורה [נוסח חדש]
התעללות בנסיבות מחמירות	65(ג) לחש"ץ
אינוס	75 לחש"ץ

2. עבירות מין או אלימות אחרות

<u>שם</u>	<u>סעיף בחוק</u>
איומים	192 לחוק העונשין
פציעה	334 לחוק העונשין
הפרת חובה של הורה או אחראי	337 לחוק העונשין
מעשה מגונה בפומבי	349 לחוק העונשין
תקיפה	379 לחוק העונשין
תקיפה הגורמת חבלה ממשית	380 לחוק העונשין
תקיפה כדי לבצע פשע, לגנוב דבר או כדי להתנגד למעצר	381 לחוק העונשין
תקיפה בנסיבות מחמירות	382 לחוק העונשין
הטרדה מינית והתנכלות	5 לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998
אלימות כלפי מפקד	59 לחש"ץ

חלק כללי	הנחיות התביעה הצבאית הראשית
עדכון אחרון: יולי 2023	

שם	סעיף בחוק
אלימות כלפי ממלאי תפקיד	60 לחש"ץ
אלימות כלפי חייל	61 לחש"ץ
איום ועלבונות כלפי מפקד	62 לחש"ץ
איום כלפי ממלא תפקיד	63 לחש"ץ
התעללות	65(א)-(ב) לחש"ץ

נספח ב'

הגוף המודיע (בהתאמות הנדרשות למערכת האכיפה הצבאית)	סוג ההודעה
מקמצי"ר / ביה"ד	הגנה פיזית על נפגע עבירה
לפי החוק – מצ"ח, אפשר לשקול גם יוה"ל"ם בעבירות מין	יידוע על הזכויות והזכות לבחור האם מעוניין לממש או לא
מצ"ח	העברת חומר החקירה לתובע על-ידי גורמי החקירה.
תביעה	החלטה שלא לחקור והודעה על זכות הערר על ההחלטה (ובצה"ל – על האפשרות להגיש השגה).
תביעה	החלטה שלא להעמיד לדין והודעה על זכות הערר על ההחלטה (ובצה"ל – על האפשרות להגיש השגה).
תביעה	סגירת התיק בהסדר
מצ"ח/תביעה	שחרור החשוד או הנאשם ממעצר, לרבות פירוט תנאי השחרור אם ישנם, ובלבד שהגורם המשחרר קבע שהתנאים נועדו להגן על נפגע העבירה.
תביעה	העמדת החשוד לדין
תביעה	החלטה לעכב את ההליך הפלילי או כל החלטה אחרת להפסיק את ההליך הפלילי
תביעה	מועדי הדיונים בבית המשפט (בצה"ל – בבית הדין)
תביעה	הכרעת הדין
תביעה	גזר הדין
תביעה	הגשת ערעור על פסק הדין
תביעה	חסיית פרטים אישיים של הנפגע
מצ"ח/תביעה	הצהרת נפגע עבירה

נפגע עבירת מין ואלימות (בנוסף לאמור לעיל)

הגוף המודיע	סוג ההודעה
מצ"ח	זכות לליווי בחקירה
מקמצי"ר (בס"כ)	תחילת ריצוי מאסר או אשפוז לפי צו

חלק כללי	הנחיות התביעה הצבאית הראשית
עדכון אחרון: יולי 2023	

הגוף המודיע	סוג ההודעה
	יציאה לחופשה ומועד צפוי לחזרה ממנה
מקמצ"ר (בס"כ)	
נציג פצ"ר	מועד הבאת הנידון לועדת השחרורים (ובצה"ל – הועדה לעיון בעונש), כולל הודעה על זכותו להביע עמדתו בפני הועדה
נציג פצ"ר	החלטת הועדה אם לשחרר את הנידון
נציג פצ"ר	תנאים לשחרור הנידון ממאסר שמטרתם להגן על הנפגע (רק בעבירות מין ורק אם הוגשה בקשה מתאימה לצו פיקוח לביה"ד)
מקמצ"ר/רביה"ח	בריחת הנידון ממאסר או מביה"ח
מקמצ"ר/רביה"ח	מועד השחרור ממאסר או מביה"ח
הממונה על החנינות בביה"ס למשפט צבאי	בקשת חנינה שהגיש הנדון לנשיא המדינה להקלה בעונשו או למחיקת הרישום הפלילי שלחובתו
הממונה על החנינות בביה"ס למשפט צבאי	החלטת הנשיא בבקשת החנינה או מחיקת הרישום הפלילי שהגיש הנדון
בהינתן שפסק הדין ניתן בבית הדין הצבאי לערעורים – הממונה על החנינות בהינתן פסק דין שלא הוגש עליו ערעור – נציגי התביעה הצבאית, בהתאם למחוז בו הורשע	בקשת הנדון להקלה בעונשו, מכוח סעיף 442 לחש"ץ
תיקים הנמצאים בסמכות הרמטכ"ל – הממונה על החנינות בתיקים שבהם לא הוגש ערעור – נציגי התביעה המחוזית	החלטה בבקשת הנדון להקלה בעונשו, המוגשת מכוח סעיף 442 לחש"ץ

נפגע עבירת מין ואלימות חמורה (בנוסף לאמור לעיל)

הגוף המודיע	סוג ההודעה
מצ"ח	שם החוקר שמונה כאחראי על חקירת העבירה
מצ"ח/תביעה	מעצר החשוד/נאשם או שחרורו
תביעה	כוונה לעכב את ההליך הפלילי והודעה על הזכות להביע עמדה בעניין
תביעה	כוונה להגיע להסדר
תביעה	יחד עם הודעה על העמדת החשוד לדין כאמור לעיל, הסבר על האפשרות שהתביעה תגיע להסדר והודעה על הזכות להביע עמדה בעניין

חלק כללי	הנחיות התביעה הצבאית הראשית
עדכון אחרון: יולי 2023	

הגוף המודיע	סוג ההודעה
תביעה	פרטי הסדר הטיעון המתגבש והודעה על זכותו של הנפגע להביע עמדתו לעניין פרטי ההסדר
תביעה	בעבירות מין ואליםות חמורה במיוחד – פרטי הסדר הטיעון והודעה על זכותו להביע עמדתו לעניין הסדר הטיעון בפני גורם מאשר
תביעה	מתן צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו-2006, לרבות תנאי הפיקוח והמעקב, וכל שינוי בהם